

روزنه

توضیحات اژه‌ای درباره حساب‌های قوه قضائیه

● شرق: معاون اول قوه قضائیه روز گذشته در نشست مشترک با فراکسیون نمایندگان ولایی مجلس، درباره حساب‌های قسوه قضائیه و شبهاتی که دراین‌باره به وجود آمده بود، گفت: «قضایا بسیار شفاف است؛ اما باید توضیح داد که این پول‌ها از کجا آمده، در کجا سرمایه‌گذاری می‌شود و سود آن صرف چه کاری می‌شود؟». به گزارش ایرنا، حجت‌الاسلام محسنی اژه‌ای ادامه داد: «برخی تصور می‌کنند وثیقه مردم این پول را تهیه می‌کند که چنین نیست؛ چراکه بخش اعظمی از وثیقه مردم، ملکی بوده و نقدی نیست و وثیقه‌های نقدی نیز مدت زیادی در دستگاه قضائی نمی‌ماند؛ جز موارد نادر مانند زمانی که فردی خارجی به جرم دست‌داشتن در فتنه ۸۸ دستگیر و به قید وثیقه ۵۰۰هزاردلاری آزاد شد که ما هم می‌دانستیم ممکن است او بازنگردد که بازنگشت و این وثیقه ارزی باقی ماند».

به نظر می‌رسد منظور معاون اول قوه قضائیه از آن فرد خارجی، «مازیار بهاری»، خبرنگار ایرانی- کانادایی نشریه «نیوزویک» باشد که در اواخر خرداد سال ۸۸ به اتهام اقدام علیه امنیت ملی بازداشت شد. او به بیش از ۱۳ سال زندان ۲۴ ضربه شلاق محکوم شد. بهاری با وثیقه سه‌میلیاردیالی آزاد بود؛ اما قبل از اعتراض به حکم دادگاه از کشور خارج شد.

اژه‌ای ادامه داد: «برخی وثایق صاحب ندارد و پولی است که قاچاق بوده و به دستگاه قضائی رسیده که تا زمان شناسایی مالک اصلی، نزد ما می‌ماند و اگر پیدا نشود، به دفتر رهبری یا خزانه می‌رود که دراین‌باره از رهبری اجازه گرفتیم که بخشی که حکم ندارد و به مردم باز نمی‌گردد و بدون سود در حساب بانکی می‌ماند، به حسابی برود که سود به آن تعلق بگیرد».

او عنوان کرد: «پیش از این، پول‌های قوه قضائیه به حسابی می‌رفت که هیچ سودی برای دستگاه نداشت و صرفا بانک به لحاظ موجودی از آن استفاده می‌کرد؛ از این رو با اذن رهبری این دارایی به حسابی می‌رود که بتواند سود داشته باشد که این از سال ۲۴ و ریاست آیت‌الله یزدی اتفاق افتاد و تاکنون ادامه دارد و حتی شورای پول و اعتبار هم آن را تصویب کرده».

politics@sharghdaily.ir

«تاریخ ایرانی» ترجمه مقاله دنیل سیگل و مالکوم برن را درباره نقش آمریکا در کودتای ایران منتشر کرد. نویسندگان در این مطلب، با بررسی تطبیقی اسناد منتشرشده درباره کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ (۱۹۵۳ میلادی) توانسته‌اند نکات تازه‌ای را به مرکز توجه بیاورند. بخش مهمی از این مقاله بر آخرین اسنادی مبتنی است که در سال ۲۰۱۷ در وضعیت محرمانه خارج شد.

به نظر مؤلفان، مهم‌ترین بخش از اسناد منتشرشده سال ۲۰۱۷، بحث «تعامل (با تعامل‌نداشتن) میان بخش تحلیلی و اجرایی سازمان اطلاعاتی آمریکا» است. با وجود اینکه «هیچ مجوز کتبی‌ای از سوی رئیس‌جمهور (آیزنهاور) پیدا نشده است»، اما نویسندگان بر اساس اسناد منتشرشده از حرف‌های «دونالد ویلبر» -جاسوس آمریکایی فعال در کودتا- و مجلد وزارت امور خارجه، حدس می‌زنند که روز صدور تاییدیه آیزنهاور، ۱۱ جولای ۱۹۵۳ باشد. نویسندگان با اتکا به نسخه آخر گزارش «زنده‌باد شاه» (اسناد منتشره در سال ۲۰۱۷)، به تغییر رویه‌ها در فاصله ۱۵ تا ۱۹ آگوست سال ۱۹۵۳ اشاره می‌کنند و می‌نویسند: تی‌بی آژاکس در اصل به‌عنوان نقشه یک کودتای نظامی طراحی شد که «هدفش سرکارنشاندن زاهدی به‌عنوان رئیس نیروهای نظامی و سپس نخست‌وزیر بود». این تلاش در روز ۱۵ آگوست شکست خورد؛ سرهنگ نصیری درحالی‌که فرمان شاه مبنی بر انتصاب زاهدی به نخست‌وزیری را تحویل می‌داد، دستگیر شد. با دستگیری نصیری، زاهدی پشتیبانی نظامیان را از دست داد و به‌این‌ترتیب در تلاش‌های بعدی برای برکناری مصدق نمی‌شد بر نظامیان تکیه کرد.

سیگل و برن بر این باورند که شکست کودتا در ۲۵ شهریور (۱۹ آگوست) باعث تغییر استراتژی به «جمع‌آوری حامیان شاه» شد؛ به تعبیری «یک کارزار درگیری روانی با سرعت و تمرکز بالا» از یک کودتای نظامی به‌دقت طراحی شده، تأثیرگذارتر بود. گزارش «زنده‌باد شاه» به تلگرامی اشاره می‌کند

سیاست

بازخوانی اسناد کودتای ۲۸ مرداد

زندان خانگی مصدق در خواست «سیا» بود

که سیا در آن سعی می‌کند شاه را از برگزاری یک دادگاه علنی برحذر دارد. ادامه تلگرام از این قرار است: «از هر حرکتی که مصدق را به یک شهید بدل کند، اجتناب به عمل بیاورد». مطلب این‌گونه ادامه پیدا می‌کند که به نظر می‌رسد «فشار درخور توجهی از جانب واشنگتن» باعث شد تا شاه برخلاف تمایلش از برگزاری دادگاه علنی چشم‌پوشی کند. اضافه بر این، در همین تلگرام سیا، به زاهدی توصیه شده مصدق را «ر اقامتگاهی در یک روستای کوچک محصور کرده و به‌شدت تحت نظر بگیرد». توصیه سیا عملیاتی شد و مصدق بعد از تحمل سه سال حبس، به عمارت خود در احمدآباد تبعید شد و تا پایان عمر در حصر باقی ماند؛ اما آنچه از گزارش «زنده‌باد شاه» حذف شده است، خواست زاهدی برای «اعدام بی‌درک مصدق» بود. این نکته در مجلد وزارت امور خارجه آمریکا آمده است. در اسناد منتشرشده سال ۲۰۱۷ یکی از نکات جدید، بررسی نقش نیروهای داخلی است. برای نمونه، اهمیت برخی «روحانیون در متقاعدکردن مردم جنوب تهران» برای نفوذ شوروی از طریق حزب توده بود؛ با این ضمیمه که مصدق به آنها مجوز فعالیت (به‌طور خاص تظاهرات) را داده است. هرچند نویسندگان این نکته

۲ وزیر زیر تیغ

از این سه روز به‌صورت صبح و عصر به استیضاح دو وزیر کابینه حسن روحانی پرداخت. نمایندگان مجلس دلیل استیضاح عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی را سقوط هواپیمای تهران- یاسوج، مسدودشدن جاده‌های کشور در زمستان به‌دنبال بارش برف و سیاست‌های او در ترمیم بافت‌های فرسوده شهری مطرح کرده‌اند.

وکیل‌الدوله نیستیم

بهرام پارسایی، نایب‌رئیس فراکسیون امید به «شرق» می‌گوید: «حمایت فراکسیون امید از دولت صفر تا صدی نیست. ما همراه دولت هستیم، اما باید در جای خودش پاسخ‌گوی خواسته و نیاز مردم باشیم. مردم از عملکرد دولت چندان راضی نیستند، به‌ویژه به دنبال سوانح اخیر. همسویی با دولت دلیل نمی‌شود که ما وکیل‌الدوله باشیم». او از جمله نمایندگانی است که پای استیضاح این دو وزیر را امضا کرده و این روزها به‌جد پیگیر ماجرای سقوط هواپیمای تهران-یاسوج است و می‌گوید «ابهام‌ها در این پرواز فراوان است و جعبه سیاه نباید به فرانسه فرستاده شود. نگرانیم ماجرای تکراری خواندن دیگر جعبه سیاه‌ها تکرار شود». اوضاع آن‌قدر پیچیده و درعین‌حال به‌هم‌ریخته است که دشوار بتوان پشت پرده استیضاح را فهمید. گرچه برخی می‌گویند استیضاح در جبهه اصولگرایان مجلس کلید خورده، اما پارسایی تأکید می‌کند که اصلاح‌طلبان هم دیگر چندان دل خوشی از برخی وزرا ندارند و اینجاست که بحث تخصص مطرح است. او به دیدار اخیر با رئیس هواپیمایی آسمان اشاره می‌کند و اینکه «گرچه ایشان از سرداران دوره جنگ هستند، اما تخصص کافی در مجموعه هواپیمایی ندارند. ما باید پاسخ‌گوی مردم باشیم».

دعوت مکرر به صبر

جلسه اخیر فراکسیون امیدی‌ها با رئیس دولت اصلاحات در آستانه دومین پیام تکرار، تکرار مکررات بود. او در این دیدار به نمایندگان اصلاح‌طلب گفته بود از دشواری‌های پیش‌روی دولت روحانی مطلع است و بهتر است کماکان همدلی با دولت در دستور کار باشد. این‌حال در همان جلسه برخی نمایندگان از عدم همراهی دولت و برخی وزرا و کارشکنی برخی در نشست و برخاست مجلسی‌ها با رئیس‌جمهوری

را می‌گویند؛ اما در ادامه اقرار می‌کنند که «با این وجود، کاملاً تأکید شده که بدون راهنمایی و حمایت سیا، کودتا علیه مصدق بدون تردید شکست می‌خورد». آنها بخشی از گزارش منتشرشده را برای تأیید این مدعا می‌آورند که بعد از شکست کودتای ۲۵ شهریور، «مهم‌ترین شخصیت‌های ضد‌مصدق، جرتشان را از دست دادند». به عقیده نویسندگان، در نهایت عملیات کریمت روزولت بود که یک پشتیبانی مردمی از شاه را سازماندهی کرد و از زاهدی، در نبود جایگزین مناسب برای مصدق، حمایت کرد. در گزارش «زنده‌باد شاه»، نامشخص است که آیا روزولت، رئیس شعبه خاورمیانه سازمان مرکزی جاسوسی آمریکا و فرمانده عملیات کودتای ۲۸ مرداد، در واقع تنها دلیلی است که عملیات پس از شکست اولیه به موفقیت انجامید؟ به تعبیر سیگل و برن، «تا آنجایی که به واشنگتن و سفارت آمریکا در ایران مربوط می‌شد، عملیات تی‌پی آژاکس در روز ۱۵ آگوست به اتمام رسیده بود».

در ادامه این مطلب، بحث بسیار جالبی درباره روندهای درون‌سازمانی و میزان تأثیرگذاری اشخاص اصلی و بخش‌های متعدد سازمان سیا در کودتای سال ۳۲ ایران مطرح می‌شود. در این مطلب می‌خوانیم: «در این نسخه اشاره می‌شود [نسخه ۲۰۱۷ «زنده‌باد شاه»] که روزولت در توضیح به آیزنهاور، دالس و رئیس ستاد کاخ سفید، درباره اینکه او «به عمد» به دولت اطلاعات نداده، نشان می‌دهد که عملیات تا چه میزان در روزهای حیاتی میان ۱۵ تا ۱۹ آگوست از تصمیم‌گیری در واشنگتن به دور بوده است. نویسندگان نشان می‌دهند در جریان اتفاقات منتهی به کودتا در ایران، چطور تحلیلگران به حاشیه رفتند و دست بالا از آن تیم اجرایی سیا شد. با توجه به اعتراف روزولت در ندادن اطلاعات، می‌توان گفت تحلیلگرانی که مسئول ارزیابی عواقب استراتژیک طولانی‌مدت عملیات آژاکس و وقایع ایران بودند، تحلیل‌هایشان را بدون دسترسی به اطلاعات دقیق و به‌روز و بدون آگاهی از آنچه در ایران اتفاق می‌افتاد، انجام می‌دادند».

گله کردند و از سوی رئیس دولت اصلاحات دعوت به صبر شدند. نامه استیضاح وزیر رفاه و وزیر راه هرکدام به‌طور جداگانه امضای ۲۴ نماینده را دارد و در دو روز گذشته از سوی کمیسیون اجتماعی و کمیسیون عمران به هیئت‌رئیس‌ه مجلس ارائه شده است. علی ربیعی درباره تقدیم طرح استیضاحش با ۲۴ امضا به هیئت‌رئیس مجلس به ایرنا گفته: «انتظار دارم استیضاح‌کنندگان مطابق سوگندی که یاد کرده‌اند، استیضاح را به همان دلیلی انجام دهند که می‌گویند».

آخر سال وقت مناسبی برای استیضاح نیست

دلایل استیضاح علی ربیعی وضعیت نامناسب تأمین اجتماعی، اداره شرکت‌های تحت مالکیت آن و وضعیت بدهی‌های تأمین اجتماعی عنوان شده است. علیرضا محجوب، از نمایندگان نزدیک به علی ربیعی، در نشست علنی روز گذشته مجلس در تذکری گفت: «با اشاره به دشواری در به‌حداصل رساندن جلسات پایان سال شاهد بودید چگونه جلسه به‌سختی به حدنصاب رسید». بنابراین فکر می‌کنم این طرف سال امکان برگزاری چنین جلسه مهمی نباشد و معلوم نیست برگزاری این‌طور جلسه‌ها چه برای استیضاح‌کنندگان و چه برای استیضاح‌شوندگان خوش‌عاقبت و خوش‌نتیجه شود، خواهش می‌کنم دراین‌باره تجدیدنظر کنید». احمد بیگدلی، دیگر نماینده عضو کمیسیون اجتماعی نیز در تذکری دیگر تأکید کرد در جلسه بررسی استیضاح وزیر کار در کمیسیون اجتماعی فقط پنج نفر حضور داشته‌اند و در آیین‌نامه تأکید شده که حداقل دوسوم باید حضور داشته باشند. البته علی لاریجانی با ارائه توضیحاتی هر دو تذکر را وارد ندانست.

سه‌شنبه یا چهارشنبه آینده

بهرروز نعمتی، سخنگوی هیئت‌رئیس‌ه مجلس، به ایسنا خبر داده «استیضاح وزرای راه و شهرسازی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی سه‌شنبه یا چهارشنبه هفته آینده برگزار خواهد شد». به گفته او با توجه به اینکه استیضاح آقایان ربیعی و آخوندی امروز (سه‌شنبه) اعلام وصول شده، وزرای مربوطه ۱۰ روز مهلت دارند در مجلس حاضر شوند و برهمین اساس جلسه استیضاح با هماهنگی آنها تعیین خواهد شد. ممکن است طرح استیضاح این دو وزیر در یک روز برگزار شود.

L از آنجایی که همه انسان‌ها از برازنده‌بودن و شیک‌بودن لذت می‌برند، لباس یکی از فاکتورهایی است که نمود برازندگی در افراد است. قطعاً پوشیدن لباسی که در اندازه افراد نیست نه‌تنها زیبا نیست بلکه بر جایگاه اجتماعی و شغلی افراد نیز گاها تأثیرگذار است. افراد بسیاری را می‌شناسیم که در سمت‌هایی چون مدیریت و یا مشاغل تأثیرگذار جامعه هستند ولی متأسفانه آنچنان که باید مرتب و برازنده لباس نمی‌پوشند و یا لباس‌هایی می‌پوشند که درخور شغل آن‌ها نیست. این یک بخش ماجراست. بخش دیگر ماجرا این طور است که حال لباس‌ها به نظر فاخر هستند، اما چون به اندازه و اصطلاحاً

با زاگرس پوش
کُت خودتو بپوش
www.zagrospoosh.com

خبر

تذکر حیدری به‌روحانی

آقای رئیس‌جمهور

با مردم صادق باشید

● غلامرضا حیدری، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی، در صحن علنی دیروز مجلس به رئیس‌جمهوری تذکر شفاهی داد. او گفت: تذکر بنده به آقای روحانی به‌عنوان رئیس‌جمهور و ریاست شورای‌عالی امنیت ملی درباره رعایت حقوق زندانیان، به‌ویژه زندانیان سیاسی است. به‌تازگی فوت برخی از آنان تأمل‌برانگیز است. او ادامه داد: تذکر دیگر درباره رفع حصر محصوران است. سخنگوی قوه قضائیه، موضوع را به تصمیم شورای‌عالی امنیت ملی ارجاع می‌دهند و شما هم رئیس این شورا هستید. آقای رئیس‌جمهور! با مردم صادق باشید. اعتماد عمومی مردم، یکی از سرمایه‌های اصلی نظام است؛ چرا بی‌توجهی می‌شود؟! حیدری افزود: منافع ملی نظام، ایجاب می‌کند درباره رفع حصر آقایان کربویی، موسوی و سرکار خانم زهرا رهنورد و رفع محدودیت‌های آقای خاتمی با مقام معظم رهبری صحبت و تقاضا داشته باشید. این در حالی است که برای احمدی‌نژاد، چنان حاشیه امنی فراهم کرده‌اند که هرچه را می‌خواهد، بگوید و انجام دهد! آیا این روش متناقض، یکی از مصادیق بی‌عدالتی نیست؟! او رئیس‌جمهور! معرفی مافیای پشت صحنه مؤسسات مالی و گرفتن پول‌های به‌غارت‌رفته مردم چه شد؟ قرار نبود دولت شما، دولت پاسخ‌گو باشد! امیدوار هستیم شما، به سوگندی که به قانون اساسی خوردید و به قولی که به مردم داده‌اید، وفادار باشید. شما باید الگو باشید؛ نه اینکه باعث بی‌اعتمادی هرچه بیشتر مردم به نظام و حاکمیت شوید».

نظر شهید بهشتی درباره حجاب

● **عصر ایران:** علیرضا بهشتی درباره اعتقاد پدرش درباره حجاب اجباری گفت: تفکر شهید بهشتی قطعاً به حجاب اجباری سازگاری نداشت و در دوران مسئولیت در دادگستری نیز چنین کاری را نکرد. در دادگستری تا آخرین روزهای حضور شهید بهشتی خانم‌هایی بودند که بدون حجاب با ایشان کار می‌کردند و هم آقایانی بودند که با کراوات یا مُد غربی در کنار ایشان مشغول به کار بودند. او با بیان خاطره‌ای گفت: خاطره‌ای را از یکی از همکاران شهید بهشتی نقل می‌کنم. ایشان می‌گفتند که من در زمان کار کام‌هیمشه کراوات می‌زدَم. یک روز قرار شد نزد شهید بهشتی بروم و آن روز کراوات ن‌زدَم. ایشان تا بنده را دیدند، نگاه عمیقی کردند و گفتند چِرا کراوات نزدیدی؟ بنده گفتم به خاطر آمدن خدمت شما احساس کردم ممکن است درست نباشد. شهید بهشتی بلافاصله به من گفتند که هرگز این کار را نکن و مجدداً کراوات بزن و به همان چیزی که اعتقاد داری و هستی، پایبند باش. علیرضا بهشتی ادامه داد: شهید بهشتی بارها در جاهای مختلف می‌گوید که من از خانم‌ها می‌خواهم که حجاب خود را آن‌طور که شان‌شان حفظ شود، رعایت کنند. بعد می‌گویند من حجاب را صرفاً به چادر محدود نمی‌کنم و همین روسری و مانتو هم حجاب است؛ اما این را نفی کردیم و مانتو را حجاب کامل ندانستیم.

